

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך: 21.3.2020
בתשובה נא לציין: 31490

בפקס 02-5605000

דחוף!

לכבוד
ראש הממשלה
מר בנימין נתניהו
משרד ראש הממשלה
קרית בן גוריון בניין ג'
ירושלים 9195017

מכובדי,

הנדון: פגיעה פסולה ובלתי חוקית בתושבי ירושלים המזרחית החיים בשכונות המצויות בצידה המזרחי של חומת ההפרדה ומניעת מעברם לצידה המערבי של העיר

1. בשם המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**), ארגון זכויות אדם, המטפל בין השאר, בזכויותיהם של תושבי ירושלים המזרחית אל מול הרשויות בישראל, הריני לפנות אליך בדחיפות ולבקש כי הממשלה הזמנית תמנע מהחלטה להפריד בין חלקה המערבי וחלקה המזרחי של ירושלים. כפי שיפורט, החלטה כזו, אם תיושם, תפלה ותפגע באופן ממשי בתושבי העיר הפלסטינים, באופן לא חוקתי, בלתי סביר ובלתי מידתי.

התכנית לפגיעה בתושבי העיר

2. בין כלל תושבי ירושלים המזרחית שהמוקד מטפל בעניינם, ישנם עשרות רבות תושבי ישראל המצויים בהליכי איחוד משפחות עם בני זוגם או ילדיהם מהגדה המערבית (להלן: **המוזמנים**), ומתגוררים עימם בשכונות המצויות בסמוך למחסום מחנה הפליטים שועפאט (להלן: **מ.פ. שועפאט**) בתחומה המוניציפאלי של העיר, בצידה המזרחי של חומת ההפרדה.
3. מפרסומים בכלי התקשורת השונים עולה, כי בשל משבר הקורונה הפוקד אותנו, מתגבשת במשרדך, בימים אלו ממש, תכנית פוגענית למניעת מעברם של תושבי שכונות אלו לצדה המערבי של חומת ההפרדה. זאת בשל הקושי הקיים לכאורה במניעת מעבר נגיף הקורונה מהשטחים הכבושים אל תוככי המדינה לאור העובדה שאין גבול מוסדר בין שטחי שכונות ירושלים הני"ל לשטחי הרשות הפלסטינית.
4. עוד עולה מהפרסומים השונים, כי תכנית פוגענית זו, מקורה אינו במשרד הבריאות האמון על שלום הציבור ובריאותו, אלא בהמלצות המטה לביטחון לאומי במשרד ראש הממשלה (להלן: **המל"ל**).
5. לאור ההשלכות מרחיקות הלכת והפגיעה החמורה שיש לתכנית זו, בזכויות היסוד של תושבי ישראל ובני משפחותיהם החיים בשכונות אלו, אנו רואים זאת מחובתנו להתריע בפניך בדבר פסלות התכנית ברמה המשפטית והמוסרית כאחד. כמו כן נבקש להדגיש, כי ברגע שתכנית זו תקרום עור וגידים למרות פנייתנו זו, הרי שלדידנו אין מנוס מהגשת עתירה דחופה בעניין לבג"ץ.

ירושלים המאוחדת

6. נראה באופן מצער כי יש להזכיר.
7. לאחר שנת 1967, החליט שר הפנים להסדיר את מעמד האנשים, שמקום מגוריהם חובר למדינת ישראל, באמצעות תושבות קבע. מכח החלטת המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל על ירושלים המזרחית "רואים את כל מי שהתפקד במפקד האוכלוסין שהתקיים ב- 1967 כמי שקיבל רשיון לשיבת קבע" (בג"ץ

המוקד מודה למאות האנשים והנופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה
استسهة دلولة زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

282/88 עווד נ' יצחק שמיר - ראש הממשלה ושר הפנים, פ"ד מב(2) 424, בעמ' 431. (להלן - פרשת עווד).

8. חוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל, שנחקק בשנת 1980, קבע בסעיף 1 לו, כי "ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל". בשנת 2000 תוקן חוק היסוד ונקבע בו, בסעיף 5, כי "תחום ירושלים כולל, לענין חוק-יסוד זה, בין השאר, את כל השטח המתואר בתוספת לאכרזה על הרחבת תחום עיריית ירושלים מיום ג' בסיון התשכ"ז (28 ביוני 1967), שניתנה לפי פקודת העיריות". בסעיף 6 לחוק היסוד נקבע, כי "לא תועבר לגורם זר, מדיני או שלטוני, או לגורם זר אחר בדומה לכך, בין דרך קבע ובין לתקופה קצובה, כל סמכות המתייחסת לתחום ירושלים והנתונה על פי דין למדינת ישראל או לעיריית ירושלים". בסעיף 7 לחוק היסוד נקבע, כי "אין לשנות את הוראות סעיפים 5 ו-6 אלא בחוק-יסוד שנתקבל ברוב של חברי הכנסת".

פסלות התכנית

9. התכנית למניעת תנועתם של תושבי המדינה החיים בצדה המזרחי של חומת ההפרדה לצדה המערבי פוגעת באופן עמוק בלתי סביר ובלתי מידתי בזכויות יסוד רבות של תושבי המדינה החיים באותן שכונות. הזכות לחופש תנועה, לקיום בכבוד, הזכות לבריאות, הזכות לשוויון הן רק חלק מהזכויות הנפגעות. זאת ועוד. לעמדתנו תכנית זו כה פסולה ומסוכנת עד כדי כך שהיא טומנת בחובה סכנה לפגיעה בזכות היסוד החשובה מכולן שאין בלתה, הזכות לחיים.

10. פגיעה כה עמוקה וקשה בזכויות יסוד של אלפי תושבים תוך הפקרתם לגורלם וסיכון חייהם של אלפי תושבים החיים בשטחי המדינה - במצב הנוכחי - אסורה בתכלית האיסור אף בעיתות חירום.

11. ודאי וודאי כאשר אין כל תכנית מקבילה שמטרתה לשמור על בריאותם ושלומם של תושבי אותן שכונות וכאשר המניעים העומדים בבסיסה כה בעייתיים ומעלים ניחוחות כבדים של שיקולים זרים בתכלית, לשלום הציבור ובריאותו. נבהיר ונזכיר את המובן מאליו כי המדינה כנאמן של הציבור מחויבת לפעול למניעת הפליה ולמניעת חסמים לטיפולים חיוניים וזאת ביחס לכל אזרחיה ותושביה, וכי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ה - 1995 חל על כל תושבי המדינה.

12. העובדה כי הגוף שהגה את התכנית הפסולה הוא המל"ל, העובדה כי לצד התכנית הפסולה לא הוצגה כל תכנית רצינית מקבילה המבהירה כיצד מתכוונת המדינה לפעול על מנת להגן על חייהם ובריאותם של תושביה הרבים החיים באותן שכונות אומרת דרשני.

13. על כך שמדובר בתכנית שבבסיסה עומדים שיקולים זרים מצביע לכאורה עניין נוסף.

14. ברי לכל, כי כלל המפעלים החיוניים המצויים בירושלים המערבית אינם מסוגלים לתפקד כלל ועיקר ללא שעובדיהם, שרבים מאוד מהם מגיעים כידוע מירושלים המזרחית ובכלל זאת מהשכונות שבנדון, יתייצבו לעבודה.

15. הדבר נכון לכלל המפעלים החיוניים: רופאים, אחיות, עובדים טכניים ועובדי תחזוקה העובדים כולם ללא ליאות בימים קשים אלו בבתי החולים, רוקחים בבתי מרקחת, עובדי מחלקות התברואה והניקיון של עיריית ירושלים, עובדי מפעלי המזון והסופרמרקטים ועוד.

16. לפיכך, והואיל וברי כי במטרה לאפשר לתושביה של העיר המערבית להמשיך בשגרת חייהם ככל הניתן, יתאפשר באופן פלאי לתושבים רבים מאוד מהעיר המזרחית ובכללם לתושבי אותן שכונות, להתייצב לעבודתם במפעלים החיוניים, הרי שאין עוד כל היגיון והצדקה במניעת מעברם במקביל של תושבים אחרים לצידה המערבי של חומת ההפרדה, וכל זאת בכפוף למגבלות הבידוד החלות על יתר תושבי המדינה.

17. בנוסף בזמן זה, כל התושבים היהודים הגרים בהתנחלויות אינם מוגבלים בתנועתם אל ומחוץ לשטחים.

18. יתרה מזו, התמונה המצטיירת מהאמור עד כה היא של רצון דואלי ופסול מחד להמשיך ולעשות שימוש בתושבי העיר המזרחית לטובת תושבי העיר המערבית, ומאידך רצון להתעלם ולהתנער מחובת רשויות המדינה לשמור על בריאותם ולדאוג לחייהם של כלל התושבים החיים בשטחה של המדינה אף אלו שאין בהם לעת הזאת כל תועלת לתושבי העיר המערבית.

19. סעי' 2 לחוק המטה לביטחון לאומי, תשס"ח-2008 מגדיר את תפקידי המל"ל המתומצתים אף בדף הבית של המל"ל באינטרנט :

המטה לביטחון לאומי (המל"ל) הוקם כמועצה לביטחון לאומי במרץ 1999 על בסיס החלטת ממשלה 4889 וב- 29 ליולי 2008 עוגן בחוק המטה לביטחון לאומי כגוף המטה לראש הממשלה ולממשלה **בענייני חוץ וביטחון של מדינת ישראל**.
(ההדגשה הוספה, ב.א.).

20. הנה כי כן, על פניו נראה כי ייעודו ותפקידו של המל"ל הוא לשמש כגוף מטה בענייני חוץ וביטחון ולא ענייני בריאות העם, חמורים ככל שיהיו.
21. ברם, מעבר לצורך ולמען הסר ספק יודגש, כי אף אם עומק משבר הקורונה הופך את הנושא לעמדתכם לעניין בטחוני, ומשכך אף לעניין שבסמכותו של המל"ל, הרי שאף אז לעמדתנו המל"ל אינו ממלא תפקידו נאמנה.
22. לא ייתכן כי תוצג תכנית שהשלכתה הברורה הוודאית והמיידית היא הפקרתם לגורלם של תושבים כה רבים החיים בשטחי המדינה תוך סיכון בריאותם וחייהם וחשיפתם לנגיף כה קטלני, ללא שבמקביל תוצג תכנית ברורה להגנה על חייהם, בריאותם ופרנסתם של אותם תושבים.

סיכום

23. נוכח כל האמור, נבקשם לבטל תכנית פסולה זו המתגבשת על ידכם לכאורה בימים אלו.
24. תחת זאת, נבקש כי תנקטו בשכונות שבנדון בשורת צעדים חפה משיקולים זרים ושמטרתה היחידה היא הגנה על שלום כלל הציבור – הן זה החי בשכונות שבנדון והן זה החי בשאר שטחי המדינה. על צעדים אלו יש להודיע באופן ברור לציבור בשפה הערבית.
25. על כלל הרשויות האמונות ובראשן הרשויות האמונות על בריאות הציבור, להיכנס לשכונות אלו שמהאחריות להן ולתושביהן מתעלמת המדינה כדבר שבשגרה, ולהידרש בשורת צעדים דחופים לשלומן ובריאותו ובטחונו של הציבור הישראלי החי בהן.
26. לטיפולכם המיידית בדרישה דחופה וחריגה זו ונודה.

בכבוד רב,

בנימין אחסתרובה, עו"ד | עדי לוסטיגמן, עו"ד

העתק: היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר א. מנדלבלט, משרד המשפטים, רח' סלאח א-דין 29 ירושלים